

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 4

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 882 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-aprelda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyea Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Organizational Behavior and Leadership.....	10
Ibrokhim Gulomov	
Baliqchilikda klasterlarini tashkil etishning nazariy asoslari	18
Olim Murtazayev, Muydinov Olim Bekmuratovich	
Оценка состояния привлечения инвестиций в сферу туризма Узбекистана и механизмы управления	24
Арзиматов Бобирмирзо Зокирджон угли	
Biologik aktivlar buxgalteriya hisobni milliy va xalqaro standartlarga muvofiq takomillashtirish masalalari ...	27
Axmadaliyeva Zebo Abduxalimovna	
Aholi yashash joylarida yong'in risklarini bartaraf etish xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari	32
Aziz Zikriyoev	
O'zbekistonda ilmiy darajali kadrlar tayyorlash tizimi boshqaruvining tashkiliy tuzilmasi va vazifalari	40
Beknaeva Shaxnoza Vladimirovna	
Mintaqaviy turizmning iqtisodiyot rivojlanishiga ta'siri (O'zbekiston turistik xizmatlar bozori misolida)	45
D. B. O'roqova	
Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ko'paytirishning asosiy yo'llari	50
Ibrohimov Boburmirzo Baxtiyor o'g'li, Sayfiddinov Sarvarbek Anvarbek o'g'li	
Sanoat korxonalarining aksiyalar bozoridagi faoliyati tahlili: muammolar va yechimlar	55
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
Qurilishda modernizatsiya va diversifikatsiya qilish asosida yangi ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish	63
Islamov Ozodjon	
Sanoat korxonalari innovatsion salohiyatini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari	67
J. K. Boymurodov	
Mamlakatda yashil iqtisodiyotni rivojlantirish yo'nalishlari	72
Kadixodjayeva Nilufar Raxmatullayevna	
BlokchEYn texnologiyalari yordamida raqamli iqtisodiyotni o'zgartirish	77
Karabayev Rustam Zafarovich, Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida zamonaviy mehnat bozorining rivojlanishi	84
Layli Mirzayeva	
Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlari	88
Luiza Komilovna Xaydarova	
Umumta'lim muassasalari sonining ekonometrik tahlilini pedAgogik metodlar yordamida amalga oshirish....	93
Ravshanova Muhayyo Maxmanazarovna	
O'zbekiston tarixiy shaharlarida turistik faoliyati shakllanishi va ularni boshqarishning nazariy asoslari	98
Meliqulov G'ayrat Abdug'afforovich	
Iqtisodiy rivojlanish va ilmiy tadqiqot rivojlanishining havo ifloslanish darajasiga ta'siri	105
Murodullayev Kamoliddin Sherzod o'g'li, Sadibekova Bibisora Djapparovna, Turdiqulov Farrux Ravshanjon o'g'li	
Hududlarni rivojlantirish va "yashil iqtisodiyot"ni shakllantirishning ekologik muammolari	110
Maxkamov Saidafzal Saidkamol o'g'li, Yigitaliyeva Dilnavo Mansurjon qizi	
Ekoturizm obyektining tasniflanishi va alohida xususiyatlari	116
Qodirov Azizjon Anvarovich	
Mamlakatimiz oliy ta'lim tizimida sifat menejmentidan foydalanishning konseptual asoslari	121
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Bo'lajak iqtisodchilarning kasbiy kompetensiyalari	125
Shukurova Marifat Xodjiakbar qizi	
Ta'limning bosqichlari va ularning inson kapitalini shakllantirishdagi ahamiyati	129
To'rayeva Hurriyat To'yqulovna	

Hududlarda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb etish dasturini amalga oshirishda marketingni rivojlantirish yo'llari	136
Xamidov O. X., Tojiyeva A. F.	
Investitsiyalar marketingining strategik aspektlari.....	143
Xodjamberdiyeva Dilnoza Bahtiyorovna	
Xorijiy investitsiyalarni jalb etishda investitsion muhit jozibadorligini oshirishga nazariy qarashlar	149
A. Bektemirov, A. A. Abdurahmonov	
Qishloq xo'jaligi raqobatbardoshligini oshirishning ilg'or xorij tajribasi	154
Abdulloev Asliddin Junaydullayevich, Ochilov Narzullo Fayzulloyevich	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari.....	159
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
Turizm sohasi uchun yuqori malakali kadrlarni tayyorlashda davlat va xususiy sherikchilikning o'zaro bog'liqligi tahlili.....	165
Raxmatov Adxam Itolmasovich	
Mamlakatimizda turizm tashkilotlari faoliyatini qo'llab-quvvatlash maqsadida marketing instrumentlari orqali samarali tizim yaratish.....	169
Suyunova Kamilla Baxromovna	
Qishloq xo'jaligida agrokimyo xizmatlar ko'rsatishning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari	173
Tabayev Azamat Zaripbayevich	
Yashil iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilishni faollashtirish muammolari	178
Xomitov K. Z., Masharipova S. R.	
Considerations on the Problem of Illegal Migration and Human Trafficking	183
Azamatova Gulmira Bayirbekovna, Otarbayeva Guljan Kobeyevna	
Sustainable Development and Environmental Economics in Uzbekistan: A Focus on Carbon Pricing and Renewable Energy	186
Muhammadiyev Po'latjon Ilhomjon o'g'li, Urganbayeva Dilnoza Toxtasinovna	
The use of Digital Technologies in the Provision Of Utilities to the Population	192
Mamanazarov Oybek Shomurodovich, Inoyatova Durdona Shoxaydarovna, Alijonov Jamshid Alijon o'g'li	
The Current State of the Digital Economy in the Agrarian Sphere: Problems and Solutions	196
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Behavioral Theory of the Firm.....	201
Egamberdieva Oydin Abror qizi	
The Role of Information Technologies in Increasing the Capitalization of Commercial Banks	207
Egamova Makhfurat Esanovna	
Финансовые риски в исламском финансировании для внедрения в Республики Узбекистан	211
Абдуллоев Фуркат Олимджонович	
Совершенствование методологии экспертизы инвестиционных проектов	216
Бекимбетова Гулнора Маратовна	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли.....	223
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Меры по снижению доли теневой экономики в стране.....	228
Махмудова Юлдузхон Бахромжон кизи, Сафаров Гиёсиддин Абдуллаевич ўғли	
Формирование национальной инновационной системы – одна из приоритетных задач повышения конкурентоспособности Республики Узбекистан	232
Н. М. Махмудов, А. А. Алиев, З. А. Мирзоев	
Мониторинг и анализ современного состояния и развития промышленности в Узбекистане.....	237
Назарова Раъно Рустамовна, Исмоилова Малика Дилшодовна	
Цифровая платформа как инструмент трансформации бизнес-процессов.....	243
Раупов Жамшид Рашидович	
Роль применения ключевых показателей эффективности труда на предприятиях.....	249
Рахматуллаева Шахноза Хамидовна	

Влияние цифровой трансформации на инвестиционную привлекательность Узбекистана.....	255
Саитхамолов Мухаммадхожа Сабирходжа угли, Маркабаева Жансая Айбек кызы	
Организация и координация методической помощи при управлении педагогическими кадрами	261
Хакимова Майя Юрьевна	
Интеграция узбекистана в мировое экономическое содружество путем унификации бухгалтерского учета на основе МСФО	266
Зарипова Саёхат Зафаровна	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari.....	271
Abduqodirova Ozoda Anvarjon qizi	
Tijorat banklari tomonidan jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlarning joriy tahlili.....	276
Abdusalomov Jaxongir O'ktam o'g'li	
Globalashuv sharoitida mamlakatimizda sug'urta bozorini raqamlashtirishning ahamiyati	282
Anvarova Z.	
The Role of Parents and Teachers in Promoting a Healthy Lifestyle in Children.....	286
Axtamov Djamshed Baxromovich	
A Study of the Importance of Green Economy in Uzbekistan Sustainable Economic Development and its Measurement Indicators in Relation to Environment.....	291
Ataniyazova Maksuda Baltayevna, Tairova Zarnigor Mammot qizi	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi.....	296
Avazov Iloxom Ravshanovich	
Foydani soliqqa tortish obyekti sifatidagi iqtisodiy tarkibi.....	301
Axrorov Zarif Oripovich	
Surxondaryo viloyatida aholining uy-joy bilan ta'minlanganlik darajasini tahlili.....	309
Ibragimov Qobil To'xtamishovich	
Review of Methodological Approaches to Enterprises Financial Condition Analysis.....	314
Ismailova Maxbuba Mirxalilovna	
Innovatsion rivojlanish sharoitida xizmat ko'rsatish sohasini tasniflanishining nazariy va ilmiy asoslari.....	319
Masharipova Manzura Alimbayevna	
Korxonalarda benchmarking strategiyalarini qo'llashning ijtimoiy-iqtisodiy mexanizmlari.....	325
Narziyeva Dilafiruz Muxtorovna	
Davlat budjetining soliqsiz daromadlari shakllanishini takomillashtirish yo'llari.....	330
O'ktamova Nargiza Narzulla qizi	
Mamlakatimizda sanoat ishlab chiqarishi korxonalarining rivojlanish holati tahlili.....	334
Olimov Maqsudjon Komiljon o'g'li	
Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotni moliyaviy hisobotning xalqaro standartlar talablari asosida tuzish.....	339
Pardayeva Zulfizar Alimovna	
Raqamlashtirish sharoitida qo'shma korxonasi faoliyatining tahlili.....	343
Rashidov Jamshid Xamidovich	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishida oilaviy tadbirkorlikning o'rni.....	348
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Saloxiddinov Zuxriddin Nuriddin o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmat ko'rsatishning ilmiy asoslari.....	352
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida telekommunikatsiya sohasini rivojlantirish ilmiy asoslari.....	356
Toshmatov Salohiddin Zayniddinovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsiyalarni joriy etishning huquqiy masalalari.....	360
Turg'unov Saloxiddin Jamol o'g'li, Mirzayeva Mohidil Vohidovna	
Zamonaviy sharoitlarda korxonalarning moliyaviy baqarorligini yaxshilash masalalari	366
Usmanova Guljahon Ulug'bek qizi	
Franshizalarni jalb qilishda davlat boshqaruvi tizimida marketing tadqiqotlarining ahamiyati	371
Xodjayev Anvar Rasulovich	

Transport Decarbonization Strategy.....	377
Yarashova Vasila Kamalovna, Muradov Bekzod Xidirnazar ugli	
Temir yo'l transportida ishlab chiqarish faoliyatining iqtisodiy samaradorligini oshirish	382
Yermatova Dilnoza Axmadjonovna	
Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish istiqbollari	387
Yuldashev Xusniddin Abdullayevich	
Issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatish samaradorligi va sifatini baholash ko'rsatkichlari tizimi	390
Abdulaziz Abdumo'minovich Matro'ziyev	
Issiqlik ta'minoti xizmatlari sifatiga ta'sir etuvchi omillar va ularni baholash	394
Abdulaziz Abdumo'minovich Matro'ziyev	
Jismoniy shaxslarning mol-mulkiga soliq solishni takomillashtirish.....	399
Abdullayev Zafarjon Alijonovich, Zaydullayev Abduhabib Boliqul o'g'li	
Sug'urta tashkilotlarida hisob siyosatini ishlab chiqishning ahamiyati.....	404
Abduraimova Maftunaxon Axmatovna	
Bank risklarini boshqarishning xalqaro tajribalari.....	409
Abdurasulov Jaxongir Abduvaliyevich	
Tadbirkorlik subyektlari ijtimoiy ma'sulligini ta'minlash mexanizmining amal qilish darajasi	416
Bayisbayev Javlon Nurlanovich	
Qishloq aholisining qishloq xo'jaligida bilim va innovatsiyalarni o'zlashtirishga ta'sir etuvchi omillarni iqtisodiy baholash (Samarqand viloyati misolida).....	421
Bozorova Lobar Nuralevna	
Направления совершенствования инновационных стратегий в деятельности промышленных предприятий	427
Дониерова Зухрабону Алишер кизи	
Mol-mulk solig'ining korxonalar faoliyatiga ta'siri.....	432
Qudiyarov Kishibay Ramatullayevich	
Banklar reytingini aniqlash va barqarorligini ta'minlashning ustuvor yo'nalishlari.....	438
Maxmudov Omon Tuxtayevich	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida tijorat banklarining aktiv va passiv operatsiyalarini innovatsion usullar orqali boshqarishni takomillashtirish	442
Mo'minova Ma'suda Baxtiyarovna	
Auditorlik tekshiruvini dasturiy ta'minot asosida tashkil etish: muammo va yechimlar.....	447
Nazarova Kamola Sattoral qizi	
Ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirishning davlat tomonidan tartibga solish konsepsiyasi.....	453
Normurodov Xusan Eshmaxmatovich	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning ahamiyati hamda uni rivojlantirish istiqbollari.....	460
Nurullayeva Shaxnoza, Saydullayeva Saodat	
Tijorat banklari inson kapitali samaradorligini baholashda KPI ko'rsatkichlaridan foydalanish mexanizmlari	467
Turaeva Mastura Kurbanovna	
Сущность и особенности инвестиционно-строительного процесса	471
А. Бектемиров, Б.М. Абдувалиев	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarni boshqarishning dolzarb masalalari.....	478
Saidov Hayotjon Raxmatulloyevich	
Tijorat banklarida kredit operatsiyalari hisobini takomillashtirish.....	482
Sa'dullayeva Asalxon Muzaffarovna	
Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarining raqobatbardoshlikni baholash usullari	485
Abdulloyev Asliddin Junaydullayevich, Teshayev Mirolim Djumayevich	
Tadbirkorlik subyektlarida soliq yukini optimallashtirish mexanizmi	490
To'xsanov Qudratillo Nozimovich	

Davlat sektorida ichki audit tadbirlarini umumiy rejalashtirish	495
Xamidova Z. U.	
Aholi moliyaviy savodxonligini oshirish va uning ahamiyati.....	501
Xudayarova Xurshida Abdunazarovna	
Kambag'allikni qisqartirishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	505
Xudoyberdiyev Jamshid Juraboy o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalarida buxgalteriya hisobi va ichki auditni takomillashtirish	511
Shaymatova Nargiza Ashurovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida sug'urta xizmatlari.....	516
Shodmonova Odina G'ofur qizi	
Fuqarolar davlat pensiya ta'minoti tizimining amaldagi holati tahlili.....	520
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	
Aholiga bank xizmatlari ko'rsatishning ijtimoiy ahamiyati.....	525
Eldor Uskanov	
Innovatsion boshqaruvning ilg'or xorijiy tajribalari	530
Yusupova Jamila Karamatdinovna	
Neft-gaz korxonalari moliyaviy-iqtisodiy faoliyati natijalari tahlili ("O'ZBEKNEFTGAZ" AJ misolida)	534
Umurzoqov Jamoliddin Sherbekovich	
Korxonalarda savdo marketing faoliyati samaradorligini baholash	541
Sobirov Azizbek Avzbekovich	
Moliyaviy firibgarliklarga qarshi kurashishda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari.....	548
Gadaev Ismat Yadgarovich	
Hududlarda islom iqtisodiyoti tamoyillari asosida amalga oshirilgan investitsion loyihalar: to'siqlar va yechimlar	551
Irgasheva Gulbahor Sodiqovna	
O'zbekistonda investitsiyalardan samarali foydalanish asosida oziq-ovqat sanoati samaradorligini oshirish yo'llari	554
Kobilova Nasiba Xurramovna	
Foreign Economic Relations as a Factor of Effective Functioning of the Economy	561
Bakhodurova Sulkhiya Azizkhodjaevna, Li Marina Rudolfovna, Mukhtarova Donata Ravshanbekovna, Romashkin Roman Anatolyevich	
Modern Approaches to the Organization and Development of the Consumer Services Market	566
Musyeva Shoira Azimovna	
Ishlab chiqarish siklini qisqartirishning iqtisodiy samaradorligi.....	570
Odina Nabiyeвна Tuychiyeva, Nazarova Latofat Toirjon qizi	
Asalarichilik mahsulotlari bozorida marketing strategiyasini amalga oshirish.....	575
Rashidova Xadicha Tursunalievna	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida bank faoliyatini iqtisodiy-matematik modellashtirish yo'llari	581
Raxmanov Mexridin Sindarovich	
Korporativ boshqaruv amaliyoti bo'yicha hisobot tuzish bo'yicha xorijiy tajriba	586
Tashmatov Rustam Xusanovich	
Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish istiqbollari	592
Yuldashev Xusniddin Abdullayevich	
Iqtisodiyotda turizm o'rnini statistik baholash uslubiyoti.....	595
Zilola Jumanova	
Финансовые риски в исламском финансировании для внедрения в Республики Узбекистан	602
Абдуллоев Фуркат Олимджонович	
Блокчейн-технология и информационная безопасность в цифровой экономике Узбекистана.....	607
Кадиров Алишер Исмаилович	
Цифровая платформа как инструмент трансформации бизнес-процессов	611
Раупов Жамшид Рашидович	

O'zbekistonda zamonaviy kabel va sim mahsulotlari ishlab chiqaruvchi korxonalar faoliyatiga nazar.....	617
Rashidova Odina Olimjon qizi	
Современные тенденции развития валютных отношений в Узбекистане	622
Камалов Камолатдин Кахрамонович	
Sug'urta sohasining O'zbekiston iqtisodiyotidagi o'rni	626
Sharobiddinov Akramjon Goyibbayevich	
Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishning xorij tajribasi va undan O'zbekistonda foydalanish yo'nalishlari	630
Fayziyeva Aziza Azamat qizi	
Modeling the Stackelberg strategy in a linear model (linear city) Hotelling.....	635
Musayeva Shaira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
Mulkning kapitallashuvi darajasini iqtisodiy jihatdan amalga oshirish samaradorligini baholash uslublari.....	644
Norboyev Odil Abrayevich	
Tijorat banklarining kredit portfelini amaliy holati va ekonometrik tahlillari: ATB "Aloqabank" misolida.....	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyeвна	
O'zbekistonda "yashil iqtisodiyot" muhitida kreditlash va moliyalashtirish imkoniyatlari	654
Taxir Urkinbayev	
Budjet tashkilotlarida ichki nazorat tizimini tashkil qilishning xususiyatlari.....	658
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
Chinese Commercial Banks Experience in Asset Diversification	663
Uktamova Nozima Narzulla kizi	
Sanoat taraqqiyotida ishlab chiqarish korxonalarini ustuvor rivojlantirish istiqbollari.....	667
Yadgarov Akram Akbarovich	
Анализ деятельности коммерческих банков Узбекистана по кредитованию физических лиц.....	673
Базарова Нигора Равшановна	
Mahalliy va xorijiy investitsiyalarni jalb etishning innovatsion jarayonlarga ta'sirini baholash.....	684
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsiyalarning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari	689
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Tashqi mehnat migratsiyasi.....	694
O. N. Djurayev	
Raqamli iqtisodiyotda sanoat tarmog'ining davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishini baholash	699
Otaboyeva Dildora	
Nobank kredit tashkilotlarining moliyaviy xizmatlari sifatini oshirishning xorijiy mamlakatlar tajribasi	705
Raimov Xurshid Muxtorovich	
Tijorat banklarida moliyaviy injiniringni qo'llash istiqbollari	711
Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich	
O'zbekiston Respublikasi moliya bozorida tijorat banklari faoliyati: muammo va yechimlar	716
Toymuxamedov Ibroxim Rixsiboevich, Jumaev Islombek Akram o'g'li	
Agrar ta'lim tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish yo'llari	723
Boltayev Nurali Shiramatovich, Beglayev Uchqun Xurramovich, Abdiyev Izzat Risqiboyevich	
O'zini o'zi band qilgan shaxslardan olinadigan soliqlarni takomillashtirish orqali yashirin iqtisodiyotni jilovlash masalalari	731
Davranov Iskandar Jumayevich	
Iqtisodiy konsentratsiyalarni tartibga solish va nazorat qilishni takomillashtirish.....	738
Luqmanov Sharifxon A'zam o'g'li	
Role of Private and Public Kindergartens in Early Childhood Development	744
Makhmudova Munisakhon Abbos qizi	
"Yashil" enegriya quvvatlarini barpo etish iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash asosi sifatida.....	749
Muminova Elnoraxon Abduraimovna, Umarova Dilnoza Oybek qizi	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda CVP-tahlilni tashkil etishning muammoli jihatlari	754
Qlichev Baxtiyor Pardayevich	

Korxonada likvidlik riskini minimallashtirish orqali uning moliyaviy barqarorligini saqlab qolish	759
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Развитие международных торгово-экономических связей Республики Узбекистан	766
Ким Татьяна Валерьевна, Гофуржонов Шахрибону Бахромжон кизи	
Kapital qurilishni boshqarish samaradorligini oshirishning dolzarb masalalari	774
A. Bektemirov, M. U. Sarimsoqov	
O'zbekiston mehnat bozorida yoshlarning ish bilan bandlik darajasini oshirish.....	780
Mambetjanov Qahramon Qurbandurdiyevich, Bahromov Shahzod Fazliddinovich	
Роль имиджа в улучшении инвестиционной привлекательности высших учебных заведений.....	787
Жанзаков Бекзот, Жонузиков Мирзабек	
Innovatsion kichik tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha xorij tajribasi va uni mamlakat iqtisodiyotida qo'llash imkoniyati.....	795
Toshaliyeva Saodat Toxirovna, Eshqulova Dilorom Abduravupovna	
Перспективы развития банковского сектора в Узбекистане для иностранных туристов	802
Муминов Шахзод Низомиддинович, Каримова Азиза Махмадризоевна	
Innovatsion faoliyat moliyaviy modellari va mexanizmlarini rivojlantirishning konseptual asoslari	806
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
Qishloq xo'jaligi tarmoqlarini innovatsion rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribalar va ulardan respublikamizda samarali foydalanish yo'llari	814
Ishniyazov Baxrom Normamatovich	
Turistik xizmatlarining o'ziga xos xususiyatlari va marketing tadqiqotlari.....	819
Berdiqulova Iroda Rayimqulovna	
Qoraqalpog'iston qishloq xo'jaligi: asosiy muammolar va rivojlanishining ustuvor yo'nalishlari	823
Yeshimbetov Uktamjon Xudaybergenovich	
Iqtisodiyotning erkinlashtirilishi sharoitlarida kichik biznes sektori rivojlanishining imkoniyatlari.....	832
Botirova R. A., Sirojiddinov I. Q.	
Kriptoalyuta va blokcheyn tadqiqotlari: tendensiyalar va istiqbollar	835
Berdiqulov Jurabek	
Bank risklarni monitoring qilish tizimini takomillashtirish	837
Hamroyev Sherzod Axtamovich	
O'zbekiston hududlariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda ko'p qavatli "yashil" fermer xo'jaliklarini tashkil etishning ahamiyati	843
Turdimuratova Aziza Alisherovna	
Surxondaryo viloyatining mahalliy budjet daromadlarini oshirish yo'llari va uni arima modeli asosida prognozlash.....	846
Abdunazarova Shahnoza Norqo'chqor qizi	
Qishloq xo'jaligi tarmog'ining mamlakat iqtisodiyotidagi o'rni va undagi tarkibiy o'zgarishlarni statistik baholash.....	856
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatish korxonalarining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati	863
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
Turizm bozorini rivojlantirishda mehnat bozorining tutgan o'rni va ahamiyati	872
Berdiqulova Iroda Rayimqulovna, Berdikulov Jurabek	
Проблемы расчета определения и планирования прибыли предприятий в условиях модернизации экономики	876
Алиева С.С.	

TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI

Abduqodirova Ozoda Anvarjon qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Magistratura 2 kurs talabasi

Annotatsiya: Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari, investitsiya loyihalarini moliyalashning iqtisodiy mohiyati, tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalash manbalari, investitsiya loyihalarini moliyalashning tashkiliy jihatlarini o'rganilgan, mamlakatdagi tijorat banklarining investitsion portfelini tahlil qilingan. Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari bo'yicha xulosa va takliflar keltirilgan.

Kalit so'zlar: tijorat banki, investitsiya loyihalari, innovatsion texnologiyalar, kredit portfel, loyihalarni moliyalashtirish, moliyalashtirish manbalari, kredit, xalqaro hamkorlik.

Abstract: In the process of financial provision of investment analysis of commercial banks, financial development guidelines for investment, financial activity of bank investment financing were highlighted, organizational management of bank investment financing was studied, bank investment business portfolio in the country was analyzed. Assistance and proposals for financial development of investment business by commercial banks.

Key words: commercial banking, investment basics, investment technologies, credit portfolio renewal, financing, sources of financing, credit, international cooperation.

Аннотация: В процессе финансового обеспечения инвестиционного анализа коммерческих банков освещены основные направления финансового развития инвестиций, финансовая деятельность банковского инвестиционного финансирования, изучено организационное управление банковским инвестиционным финансированием, проанализирован инвестиционный бизнес-портфель банков в стране. Помощь и предложения по финансовому развитию инвестиционного бизнеса со стороны коммерческих банков.

Ключевые слова: коммерческий банкинг, основы инвестирования, инвестиционные технологии, обновление кредитного портфеля, финансирование, источники финансирования, кредит, международное сотрудничество.

KIRISH

Bugungi kunda barcha sohalarida iqtisodiy o'sish va barqaror rivojlanishni ta'minlashda tijorat banklarining o'рни nihoyatda muhim ahamiyat kasb etadi. Investitsion loyihalarni qo'llab quvvatlash iqtisodiyotga yangi innovatsion loyihalarni kirib kelishiga, kichik va o'rta biznes faoliyatini yanada kengayishiga, qo'shimcha ishchi o'rnini yaratilishiga, aholi daromadlarini oshishiga hamda bozor iqtisodiyotini jadal rivojlanishiga olib keladi. Investitsion loyihalarni qo'llab quvvatlash hamda moliyalashtirishda mamlakatdagi tijorat banklari muhim o'rin tutadi. So'nggi yillarda investitsiya loyihalari soni tobora ortib bormoqda, bu esa tijorat banklari tomonidan o'z moliyaviy vositalari va yondashuvlarni mos ravishda ishlab chiqishni hamda o'z investitsion faoliyatini kengaytirishni talab qilmoqda.

Zamonaviy iqtisodiy muhit doimiy ravishda o'zgarib turadi, uning ishtirokchilari, shu o'rinda tijorat banklari ushbu o'zgaruvchan muhitga moslashish uchun doimo o'z faoliyatlarini kengaytirib borishlari, moliyalashtirish vositalarini faol ravishda ishlab chiqishlari talab etiladi.

Xususan, tijorat banklarining investitsion loyihalarni moliyalashtirish imkoniyatlarini oshirish hamda bankning faoliyatini takomillashtirish maqsadida mamlakatimizda ham bir qancha islohotlar amalga oshirib kelinmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2009-yil 28-iyuldagi "Tijorat banklarining investitsiya loyihalarini moliyalashtirishga yo'naltiriladigan uzoq muddatli kreditlari ulushini ko'paytirishni rag'batlantirish borasidagi qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-1166-son qaroriga muvofiq yangi ishlab chiqarishlarni tashkil etish, korxonalarni modernizatsiya qilish, texnik va texnologik qayta jihozlash bo'yicha bankning kredit hamda investitsiya siyosatini va investitsiya loyihalarini uzoq muddatli kreditlash mexanizmlarini yanada

PROGRESS

ПРОГРЕСС

TARAQQIYOT

takomillashtirish, buning asosida bankning uzoq muddatli resurs bazasini mustahkamlash, investitsiya loyihalarini moliyalashga o'z moliya mablag'larini sarflash va ulardan samarali foydalanish, loyihalarining amalga oshirib borilishini doimiy monitoring qilish, qo'yilgan mablag'larning o'z vaqtida va to'liq qaytarilishini ta'minlash tijorat banklari oldiga qo'yilgan muhim vazifalar etib belgilangan.

Tijorat banklarida investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning bir qancha imkoniyatlari mavjud bo'lib, yangi texnologiyalarni joriy etish, sun'iy intellekt imkoniyatlaridan foydalanib bank faoliyatini takomillashtirish, innovatsion startup loyihalarini moliyalashtirish, barqaror rivojlanish va atrof-muhitga salbiy ta'sirlarni kamaytirishga qaratilgan loyihalarini qo'llab-quvvatlash ana shunday imkoniyatlardan hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mahalliy tadqiqotchi olimlarimizdan A.B.Sherov va X.M.Radjabov o'z ilmiy ishlanmalarida tijorat banklarini investitsiya loyihalarini moliyalashtirish subyekti sifatida tahlil qiladilar. Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalar moliyalashtirilganda bunday loyihalarining likvidlilik darajasi past baholanadi. Bu o'z navbatida bank tomonidan investitsion loyihalarini moliyalashtirish jozibadorligini pasaytiradi va qator muammolarni yuzaga keltiradi. A.B.Sherov va X.M.Radjabov fikriga ko'ra tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashtirish jozibadorligini oshirish va mavjud muammolarning yechimini topish muhim vazifalardan hisoblanadi.

L.E.Filippovning ilmiy tadqiqot ishlanmasida investitsiya loyihalarini moliyalashda banklarning ahamiyati keng ochib berilgan. Unga ko'ra, agar avval tijorat banklari faqatgina kreditlar bilan chegaralangan bo'lsalar, bugungi kunga kelib ular jahon iqtisodiyotining investitsiya strategiyalari va klasterlarini ishlab chiqishda eng muhim bo'g'in deb e'tirof etiladi.

Rossiyalik tadqiqotchi L.A.Garbachning "Investitsion va innovatsion loyihalarini moliyalashtirishning joriy manbalari" ilmiy maqolasida zamonaviy iqtisodiy sharoitda innovatsion va investitsion loyihalarini moliyalashtirish manbalaridan biri sifatida mamlakatdagi tijorat banklari alohida ko'rsatib o'tiladi.

K.Z.Xomitovning ilmiy tadqiqot xulosalariga ko'ra, tijorat banklarining investitsiya faoliyatining faollashuvi davlat tomonidan faol investitsiya siyosatini amalga oshirish bilan bog'liqdir. Yuqori rivojlangan davlatlar amaliyotiga ko'ra, tijorat banklarining o'rta va uzoq muddatli kreditlari investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda asosiy muhim manbalardan bo'lib xizmat qiladi.

K.Z.Xomitovning fikriga ko'ra, O'zbekistonda ham mamlakatning barqaror iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash uchun investitsiya loyihalarini tijorat banklarining uzoq muddatli kreditlari hisobiga moliyalashtirish imkoniyatlarini kengaytirish lozim.

Investitsiya loyahasini tijorat banklari tomonidan moliyalashtirishda tijorat banklarining moliyalashtirish manbalari xilma-xilligi, faoliyat turining kengligi alohida ahamiyatga ega. Sh.E.Nematova va I.K.Usmonaliyev larning ilmiy ishlanmalariga ko'ra xorij amaliyotida banklar 300dan ortiq operatsiyalarni amalga oshiradi. Mamlakatimizdagi tijorat banklari esa, asosan, kredit berish va depozit qabul qilish bilan shug'ullanadi. Shuning uchun moliyaviy xizmat turlarini ko'paytirish, bankning daromad manbalarini kengaytirish asoslarini shakllantirish muhim vazifalardan biridir deb ta'kidlaydilar.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

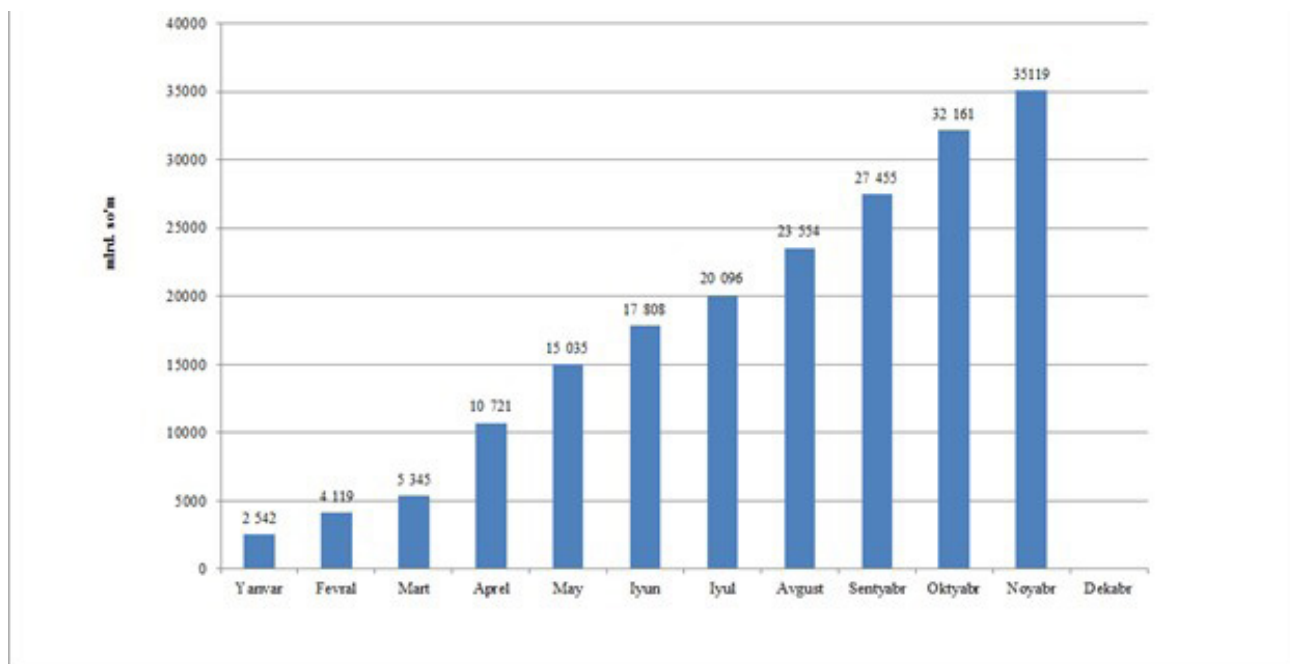
Barcha olib boriladigan ilmiy ishlanmalarda hal qiluvchi rolni to'g'ri tuzilgan ilmiy ish metodologiyasi o'ynaydi. Ushbu maqolada bir qancha metodlardan keng foydalanilgan, jumladan, taqqoslash, mavjud statistik ma'lumotlar tahlili, induksiya va deduksiya, umumlashtirish, tizimlashtirish kabi usullardan foydalanilgan. To'plangan ma'lumotlar asosida yakuniy xulosa va takliflar ishlab chiqilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashtirish zamonaviy iqtisodiyotning muhim yo'nalishi hisoblanadi. Banklar uchun bu nafaqat foizlar va to'lovlar hisobiga daromadni oshirish, balki mijozlar bilan munosabatlarni rivojlantirish, bizneslarini kengaytirish va risklarni diversifikatsiya qilish imkoniyatini ham taqdim etadi.

Tahlil investitsiya loyihalarining moliyalash jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan risklarni aniqlashga yordam beradi. Bu risklar banklarga investitsiya loyihalarini moliyalashda boshqarish strategiyalarini shakllantirish va moliyalashni samarali bo'lishga imkon beradi. Tahlil banklar uchun investitsiya loyihalarining moliyalashtirish daromad va foydani aniqlashda muhimdir.

Iqtisodiyotimizni modernizatsiyalash, jumladan, texnik va texnologik yangilash uning raqobatbardoshligini keskin oshirish va eksport salohiyatini kengaytirishga xizmat qilmoqda. Bu jarayonda innovatsion va energiya tejovchi texnologiyalar asosida yangi ishlab chiqarish quvvatlarini tashkil etish, jahon bozorida xaridorgir mahsulotlar ishlab chiqarishni rivojlantirish muhim o'rin tutadi. Bank tizimi tomonidan iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash maqsadida amalga oshirilayotgan moliyaviy-investitsiya siyosati bugungi kunda o'z samarasini bera boshladi.

1- rasm: Tijorat banklari tomonidan 2018-yil 1-dekabr holatiga (yil boshidan) investitsion loyihalarni moliyalashtirish ko'rsatkichlari¹

2018-yil 1-dekabr holatiga tijorat banklari tomonidan ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish, texnik va texnologik jihozlarni yangilash, shuningdek, ilg'or texnologiyalar asosida raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarishni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlashga 35,1 trillion so'm ajratildi. Bu 2017-yilning shu davrida ajratilgan investitsiya kreditlari hajmidan 2,4 barobar ko'pdir. Banklarning investitsiya faoliyatida asosiy e'tibor tarmoqni rivojlantirish, mahalliyashtirish va hududlarni rivojlantirish dasturlariga kiritilgan loyihalarni o'z vaqtida va to'liq moliyalashtirishni ta'minlashga qaratilgan.

2-rasm: 2022-yilda banklar tomonidan ajratilgan investitsion kreditlar (oylar kesimida)²

2022-yilda tijorat banklarining jami aktivlari 25 foizga o'sib, 2023-yilning 1-yanvar holatiga 557 trln so'mga yetdi va aktivlarning 70 foizini kredit qo'yilmalari tashkil etdi.

2-rasm ma'lumotlariga ko'ra, banklar tomonidan aholi va tadbirkorlik subyektlarini moliyaviy qo'llab-quvvatlash maqsadlariga 2022-yilda 203 trln so'm yoki 2021-yilga nisbatan 22 foizga ko'p kreditlar ajratilib, jami bank kreditlari qoldig'i 390 trln so'mdan oshdi. Ushbu kreditlarning 68 foizi (138 trln so'm) korporativ mijozlarga va 32 foizi (65 trln so'm) aholiga yo'naltirildi.

¹ O'zbekiston Respublikasi Markaziy Banki, 2022-yillik hisoboti ma'lumotlari asosida.

² O'zbekiston Respublikasi Markaziy Banki, 2022-yillik hisoboti ma'lumotlari asosida.

Investitsion loyihalarni tijorat banklari tomonidan moliyalashtirishni rivojlantirish imkoniyatlarini tahlil qilish banklar uchun qo'shimcha daromad manbaini shakllantirish, xalqaro darajada samarali faoliyat olib borish va mamlakat iqtisodiy-ijtimoiy ahvolini yanada yaxshilashga imkon beradi.

1-jadval: Tijorat banklarida investitsiya loyihalarini moliyalashtirishni rivojlantirish imkoniyatlari³

№	Imkoniyatlar	Ta'rif
1	Yangi moliyaviy mahsulotlarni ishlab chiqish	Yangi moliyaviy mahsulotlarni ishlab chiqish va joriy etish. Bu innovatsion kredit mahsulotlari, obligatsiyalar va boshqa moliyaviy vositalar bo'lishi mumkin.
2	Investorlar bilan hamkorlikni mustahkamlash	Banklar investitsiya loyihalarini moliyalashtirish uchun qo'shimcha resurslarni jalb qilish maqsadida investorlar, jumladan, turli investitsiya fondlari va moliya institutlari bilan munosabatlarini kengaytirishi mumkin
3	Texnologik innovatsiyalar	Blokcheyn, sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlili kabi yangi texnologiyalardan foydalanish risklarni baholash, loyihalarni boshqarish va kredit portfeli monitoringi jarayonlarini yaxshilashi mumkin, bu esa investitsiya loyihalarini yanada samarali moliyalashtirishga yordam beradi
4	Mintaqaviy va xalqaro hamkorlikni rivojlantirish	Tijorat banklari turli hududlar va tarmoqlardagi loyihalarni moliyalashtirish imkoniyatlarini kengaytirish maqsadida boshqa moliya institutlari, davlat tashkilotlari va xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni faol rivojlantirishi mumkin

Loyihani moliyalashtirishda tijorat banklarining ahamiyati nihoyatta katta. Loyihani amalga oshirishda o'z kapitali va qarz mablag'lari o'rtaidagi nisbat sohaga qarab o'zgarib boradi. Ta'kidlash joizki, so'nggi o'n yil ichida ularning loyihalarni amalga oshirishdagi roli sezilarli darajada o'zgargan. Agar ilgari banklar asosan kredit funktsiyasi bilan chegaralangan bo'lsa, hozirda ular jahon iqtisodiyotining investitsiya strategiyalari va klasterlarini ishlab chiqishda eng muhim bo'g'in hisoblanadi.

Investitsion loyihalarni moliyalashtirish iqtisodiy o'sish va rivojlanishni rag'batlantirishda asosiy rol o'ynaydi, chunki u kompaniyalar va hukumatlarga o'z strategik rejalarini amalga oshirish va o'z maqsadlariga erishish imkonini beradi. Bu yo'lda tijorat banklarining moliyaviy qo'llab quvvatlashi esa alohida ahamiyatga ega hisoblanadi.

Tijorat banklari bilan investitsiya loyihalarini moliyalashtirishni rivojlantirish imkoniyatlari sezilarli bo'lishi mumkin va ko'plab omillarga, jumladan, iqtisodiy muhit, tartibga solish, texnologik innovatsiyalar va mijozlar ehtiyojlarining o'zgarishiga qarab farq qilishi mumkin.

Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalarni rivojlantirishda yangi moliyaviy mahsulotlarni ishlab chiqish, investorlar bilan hamkorlikni mustahkamlash, texnologik innovatsiyalar, sun'iy intellekt imkoniyatlaridan foydalanish, mintaqaviy va xalqaro hamkorlikni kuchaytirish kabi yo'nalishlarga e'tibor qaratish lozim.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashtirishni rivojlantirish imkoniyatlari juda katta. Hozirgi tendensiyalar innovatsion moliyaviy vositalar va raqamli texnologiyalardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Amaldagi amaliyot va muvaffaqiyatli holatlarni o'rganishga asoslangan tahlil metodologiyasi samarali yondashuvlarni aniqlash va investitsiya loyihalarini moliyaviy qo'llab-quvvatlashni optimallashtirish imkonini beradi.

Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashtirish iqtisodiy o'sish va taraqqiyotni rag'batlantirishda muhim o'rin tutadi. Yangi moliyaviy vositalarni ishlab chiqish va o'zgaruvchan iqtisodiy muhitga moslashish banklarga kelgusida investitsiya loyihalarini samarali qo'llab-quvvatlash imkonini beradi.

Izlanishlar natijasi shuni ko'rsatadiki, investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning muvaffaqiyatli rivojlanishi ko'p hollarda davlat, xususiy va xalqaro institutlarning samarali o'zaro hamkorligiga, shuningdek, qulay investitsiya muhiti va shaffof o'yin qoidalarini yaratishga bog'liq. Buning uchun moliyaviy bozorlarni yaxshilash, moliyaviy savodxonlikni oshirish va moliyaviy innovatsiyalarni rag'batlantirish bo'yicha sa'y-harakatlar talab etiladi.

Tijorat banklari tomonidan innovatsion loyihalarni moliyalashtirish manbalarini yanada kengaytirish, moliyalashtirishda yangi innovatsion texnologiyalardan foydalangan holda loyihani tahlil qilish va uning samaradorligini to'g'ri baholash, xalqaro hamkorlikni kuchaytirib, jahon tajribasini o'rganish va uni qo'llash tijorat banklari investitsiya faoliyatini yanada kuchaytirishga imkon yaratadi.

³ Tadqiqotlar natijasida muallif ishlanmasi

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki Yillik hisoboti ma'lumotlari, 2022-yil, II bob, 46-53.
2. Арзуманян С.Ю. Найимова Ч.Х. "Финансирование инвестиционных проектов за счет средств коммерческих банков в иностранной валюте".
3. Л. Е. Филиппова, "мировой опыт проектного финансирования. Роль банков".
4. A.B Sherov, X.M.Radjabov "Коммерческие банки как субъект финансирования инвестиционных проектов", 2021.
5. Л.А.Гарбач "Актуальные источники финансирования инвестиционных и инновационных проектов".
6. Хомитов К.З. "Актуальные вопросы кредитования инвестиционных проектов в Узбекистане".
7. Sh.E.Nematova, I.K.Usmonaliyev "O'zbekistonda bankni rivojlantirishda innovatsion xizmat turlarini joriy etish yo'llari".
8. Nurillayev J.Y., Tursunov B.O., Raimberdiyev S.Sh. "Evaluation of The Efficiency of Commercial Banks in Financing Investment Projects", 2021.
9. <https://lex.uz/ru/docs/-1503260?ONDATE=09.07.2020&ONDATE2=25.09.2017&action=compare>.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.